

1991 metų Alpių konvencijos įgyvendinimo turizmo srityje**PROTOKOLAS****Turizmo protokolas****Preambulė**

VOKIETIJOS FEDERACINĖ RESPUBLIKA,

AUSTRIJOS RESPUBLIKA,

PRANCŪZIJOS RESPUBLIKA,

ITALIJOS RESPUBLIKA,

LICHTENŠTEINO KUNIGAIKŠTYSTĖ,

MONAKO KUNIGAIKŠTYSTĖ,

SLOVĖNIJOS RESPUBLIKA,

ŠVEICARIJOS KONFEDERACIJA,

ir

EUROPOS BENDRIJA,

LAIKYDAMOSI 1991 m. lapkričio 7 d. Konvencijoje dėl Alpių apsaugos (Alpių konvencija) iškelto uždavinio įgyvendinti bendrą Alpių regiono apsaugos ir darnaus vystymosi politiką,

ĮGYVENDINDAMOS savo įsipareigojimus, numatytus Alpių konvencijos 2 straipsnio 2 ir 3 dalyse,

ATSIŽVELGDAMOS į Susitariančiųjų Šalių pageidavimą derinti ekonominius interesus su ekologiniais reikalavimais ir užtikrinti darnų vystymąsi,

SUPRASDAMOS, kad Alpių regionas vietos gyventojams yra svarbi gyvenamoji ir ekonominės veiklos vykdymo vieta,

ĮSITIKINUSIOS, kad vietos gyventojams turi būti sudaryta galimybė rengti savus socialinės, kultūrinės bei ekonominės plėtros planus ir, nepažeidžiant dabartinės institucinės sistemos, dalyvauti įgyvendinant juos,

ATSIŽVELGDAMOS į miesto civilizacijoje vis didėjantį šių dienų žmonių turizmo ir įvairaus poilsio poreikį,

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad Alpių regionas yra viena iš didžiausių turizmo ir laisvalaikio leidimo vietų Europoje – jame yra daug galimybių leisti laisvalaikį, įvairius gamtovaizdus, o ekologinės sąlygos įvairios, ir kad su turizmu susiję klausimai turėtų būti sprendžiami ne vienos valstybės narės, o visų drauge,

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad nemažai kai kurių Susitariančiųjų Šalių gyventojų gyvena Alpių regione, o Alpių turizmas valstybės mastu yra svarbus dėl to, kad padeda išlaikyti nuolatinį skaičių gyventojų,

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad kalnų turizmas plėtojamas vis globalesnės konkurencijos sąlygomis, o turizmas daug prisideda prie Alpių regiono ekonominės pažangos,

ATSIŽVELGDAMOS į pastaruoju metu pastebimą tendenciją turizmą sieti su aplinka: klientai vis labiau domisi patraukliu, ir žiemą, ir vasarą saugomu kraštovaizdžiu, o dauguma vietinių sprendimus priimančių institucijų stengiasi pagerinti turistų priėmimo kokybę, užtikrindamos aplinkos apsaugą,

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad Alpių regione, derinant kiekvienos vietovės ekosistemų ribas, į ekosistemas turi būti konkrečiai atsižvelgiama, ir jos turi būti vertinamos pagal jų savitumus,

SUPRASDAMOS, kad gamtos ir kultūros paveldas bei kraštovaizdžiai yra svarbiausias turizmo Alpėse pagrindas,

SUPRASDAMOS, kad dėl Alpių regiono valstybių gamtos, kultūros, ekonomikos ir institucijų įvairumo turizmo plėtra buvo vykdoma autonomiškai ir buvo teikiama daug turizmo paslaugų, kurios, užuot supanašėjusios su kitomis standartinėmis pasaulyje teikiamomis paslaugomis, turėtų suteikti galimybę vystyti įvairias ir papildomas turizmo veiklos rūšis,

SUPRASDAMOS, kad yra būtina įgyvendinti tvarų turizmo ekonomikos vystymą, orientuojantis į gamtos paveldo įvertinimą ir paramos bei paslaugų kokybės gerinimą, atsižvelgiant į daugelio Alpių regionų ekonominį priklausomumą nuo turizmo ir tų regionų gyventojams turizmo teikiamų galimybių pragyventi,

SUPRASDAMOS, kad poilsiautojai turi būti skatinami gerbti gamtą ir kad jiems turi būti padedama geriau susipažinti su lankomuose regionuose gyvenančiais bei dirbančiais žmonėmis ir sudaryti kuo geriausias sąlygas pažinti įvairialypę Alpių regiono gamtą,

SUPRASDAMOS, kad profesinės turizmo organizacijos ir vietos valdžios įstaigos Alpių regiono lygiu turėtų susitarusios įgyvendinti savo gamybinių struktūrų ir tų struktūrų veiklos tobulinimo priemones,

NORĖDAMOS užtikrinti tvarų Alpių regiono vystymąsi plėtojant aplinkos reikalavimus atitinkantį turizmą, kuris yra ir svarbiausias vietos gyventojų ekonominių ir gyvenimo sąlygų pagrindas,

ĮŠTIKINUSIOS, kad kai kurios problemos gali būti išspręstos tik valstybėms tarpusavyje bendradarbiaujant ir kad Alpių regiono valstybės turi imtis bendrų priemonių,

SUSITARĖ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Tikslas

Šiuo protokolu siekiama, nepažeidžiant dabartinės institucinės sistemos, prisidėti prie darnaus Alpių regiono vystymo plėtojant aplinkos reikalavimus atitinkantį turizmą – imantis konkrečių priemonių ir priimanč rekomendacijas, kuriose atsižvelgiama į vietos gyventojų ir turistų interesus.

2 straipsnis

Tarptautinis bendradarbiavimas

1. Susitariančiosios Šalys išsipareigoja pašalinti kliūtis, trukdančias tarptautiniam Alpių regiono teritorinių institucijų bend-

radarbiavimui, ir skatinti bendradarbiaujant tinkamu teritoriniu lygiu spręsti bendras problemas.

2. Susitariančiosios Šalys remia glaudesnę atitinkamų kompetentingų institucijų tarptautinį bendradarbiavimą. Jos pirmiausia užtikrina, kad, koordinuojant aplinkos reikalavimus atitinkančią turizmo ir laisvalaikio veiklą, būtų įvertintos į kelias valstybes nusidriekusios teritorijos.

3. Jei vietos valdžios įstaigos negali įgyvendinti priemonių dėl to, kad jas apibrėžti turi valstybių ar tarptautinės institucijos, šioms institucijoms turi būti sudaryta galimybė deramai atstovauti gyventojų interesams.

3 straipsnis

Protokolo tikslai įgyvendinant kitas politikos kryptis

Susitariančiosios Šalys, įgyvendindamos kitas politikos kryptis, įsipareigoja atsižvelgti ir į šio protokolo tikslus, ypač teritorijos planavimo, transporto, žemės ir miškų ūkio, gamtos ir aplinkos apsaugos sektoriuose, taip pat tiekiant vandenį ir energiją, kad būtų sumažintas galimas neigiamas ar prieštaringas poveikis.

4 straipsnis

Teritorinių institucijų indėlis

1. Pagal dabartinę institucinę sistemą kiekviena Susitariančioji Šalis, siekdama skatinti solidarų atsakomybės pasidalijimą, apibrėžia tinkamiausią tiesiogiai susijusių institucijų ir vietos valdžios įstaigų koordinavimo bei bendradarbiavimo lygį, pirmiausia stengdamasi panaudoti Alpių regiono bendradarbiavimą ir jį plėtoti, įgyvendindama turizmo politikos kryptis ir su tuo susijusias priemones.

2. Tiesiogiai susijusios vietos valdžios įstaigos dalyvauja įvairiuose šių politikos krypčių ir priemonių rengimo bei įgyvendinimo etapuose, nepažeisdamos joms nustatytos kompetencijos ir dabartinės institucinės sistemos.

II SKYRIUS

KONKREČIOS PRIEMONĖS

5 straipsnis

Pasiūlos reguliavimas

1. Susitariančiosios Šalys įsipareigoja užtikrinti tvarų aplinkos reikalavimus atitinkančio turizmo vystymą. Šiuo tikslu jos remia gairių, plėtros programų ir kompetentingų institucijų tinkamiausiu lygiu inicijuotų sektoriinių planų, kuriuose atsižvelgiama į šio protokolo tikslus, rengimą ir įgyvendinimą.

2. Šios priemonės padės įvertinti ir palyginti vystymo, kurį planuojama įgyvendinti, naudą bei trūkumus, numatomus kaip:

a) socialines ir ekonomines pasekmes, kurias patiria vietos gyventojai;

b) pasekmes dirvožemiui, vandeniui, orui, gamtos pusiausvyrai ir kraštovaizdžiams, atsižvelgiant į konkrečius ekologinius duomenis, gamtinius išteklius ir ekosistemų prisitaikymo ribas;

c) pasekmes valstybių biudžetams.

6 straipsnis

Turizmo plėtros gairės

1. Susitariančiosios Šalys, įgyvendindamos turizmo plėtrą, atsižvelgia į gamtos apsaugą ir kraštovaizdžio išsaugojimą. Jos įsipareigoja kiek galima skatinti kraštovaizdžiams naudingus ir aplinkos požiūriu leistinus projektus.

2. Jos įgyvendina tvarią politiką, didinančią gamtai žalos nedarančio turizmo Alpių regione konkurencingumą ir taip svariai prisidedančią prie Alpių regiono socialinės bei ekonominės plėtros. Pirmenybė teikiama priemonėms, skatinančioms naują turizmo paslaugų pasiūlą ir jos įvairovę.

3. Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad gausiai turistų lankomose regionuose būtų stengiamasi darniai susieti intensyvaus ir ekstensyvaus turizmo formas.

4. Ėmusis skatinamųjų priemonių, turėtų būti laikomasi šių nuostatų:

a) intensyvaus turizmo atveju – esančios turizmo struktūros ir įrenginiai turi būti suderinti su ekologiniais reikalavimais, o naujos struktūros plėtojamos laikantis šiame protokole numatytų tikslų;

b) ekstensyvaus turizmo atveju – turi būti išlaikyta ar plėtojama su gamtos sąlygomis suderinta ir aplinkos reikalavimus atitinkanti turizmo paslaugų pasiūla ir įvertintas turistų lankomų regionų gamtos bei kultūros paveldas.

7 straipsnis

Kokybės užtikrinimas

1. Susitariančiosios Šalys nuolat ir sistemingai įgyvendina visame Alpių regione turizmo paslaugų pasiūlos kokybę užtikrinančią politiką, ypač atsižvelgdamos į ekologinius reikalavimus.

2. Jos skatina keistis patirtimi ir įgyvendinti bendrų veiksmų programas, siekdamas kokybiškai tobulinti:

- a) įrenginių statybą kraštovaizdžiuose ir gamtoje;
- b) urbanizaciją ir architektūrą (naujos statybos ir kaimų atstatymas);
- c) turistų apgyvendinimo centrus ir turizmo paslaugų pasiūlas;
- d) turizmo prekių Alpių regione įvairovę, įvertindamos įvairių atitinkamų teritorijų kultūrinę veiklą.

8 straipsnis

Turistų srautų reguliavimas

Susitariančiosios Šalys skatina reguliuoti turistų srautus, ypač saugomose teritorijose, organizuodamos turistų keliones ir jų sutikimą taip, kad būtų užtikrintas šių vietų ilgaamžiškumas.

9 straipsnis

Gamtinės plėtros ribos

Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad turizmo plėtra būtų suderinta su aplinkos ypatumais ir vietos ar atitinkamo regiono turimais ištekliais. Įgyvendinant projektus, kurie gali turėti didelį poveikį aplinkai, pagal dabartinę institucinę sistemą turėtų būti parengiamas išankstinis šio poveikio vertinimas, į kurį šalys atsižvelgs priimdamos sprendimą.

10 straipsnis

Poilsio zonos

Susitariančiosios Šalys, laikydamosi nacionalinių teisės aktų ir ekologinių kriterijų, įsipareigoja nustatyti poilsio zonų, kuriose turistinės paskirties statiniai negali būti statomi, ribas.

11 straipsnis

Apgyvendinimo politika

Susitariančiosios Šalys plėtoja apgyvendinimo politikos kryptis, atsižvelgdamos į nepakankamą teritorijos, kuria disponuojama, plotą, pirmenybę teikdamos komerciniam apgyvendinimui ir esančių pastatų restauravimui bei panaudojimui ir modernizuodamos esančius apgyvendinimo centrus bei gerindamos tų centrų kokybę.

12 straipsnis

Keltai slidininkams

1. Susitariančiosios Šalys pritaria tam, kad vykdant nacionalines procedūras, kai yra išduodamas leidimas eksploatuoti keltus slidininkams, būtų įgyvendinama ne tik ekonominius ir saugumo reikalavimus, bet ir ekologinius bei kraštovaizdžio reikalavimus atitinkanti politika.

2. Nauji leidimai eksploatuoti keltus slidininkams ir eksploatavimo perleidimai bus suteikti tik tuomet, jei nebenaudojami keltai bus išmontuoti ir pašalinti, o nebenaudojami plotai – renatūralizuoti, pirmenybę teikiant vietinės kilmės augalų rūšims.

13 straipsnis

Turizmo transportas ir susisiekimas

1. Susitariančiosios Šalys skatina diegti priemones, kuriomis siekiama sumažinti motorizuotą eismą turizmo stotyse.

2. Be to, jos skatina privačias ar viešas iniciatyvas, kuriomis siekiama prieigą prie turizmo vietų ir centrų pagerinti naudojant viešąjį transportą, o turistus skatinti naudotis šiuo transportu.

14 straipsnis

Konkrečios įrenginių rūšys

1. Slidinėjimo trasos

1. Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad įrengiant, prižiūrint ir eksploatuojant slidinėjimo trasas šie įrenginiai būtų kuo geriau integruojami į kraštovaizdį, atsižvelgiant į gamtos pusiausvyrą ir biotopų jautrumą;

2. Žemės pokyčiai, kiek galima ir jei gamtos sąlygos tam palankios, turi būti apriboti, o pertvarkyti plotai – vėl apsodinti, pirmenybę teikiant vietinės kilmės augalų rūšims.

2. Padengimo sniegu įrenginiai

nacionaliniuose įstatymuose gali būti numatyta galimybė sniegą gaminti šaltuoju metų laiku, būdingu kiekvienai vietai, ypač siekiant apsaugoti su turizmu susijusias teritorijas, jei atitinkamai vietai būdingos hidrologinės, klimato ir ekologinės sąlygos tą leidžia.

*15 straipsnis***Sportinė veikla**

1. Susitariančiosios Šalys įsipareigoja priimti politines nuostatas dėl sportinės veiklos po atviru dangumi valdymo, ypač saugomose teritorijose, kad nebūtų keliamas pavojus aplinkai. Jei reikia, šalys gali uždrausti vykdyti tam tikrą veiklą.

2. Susitariančiosios Šalys įsipareigoja kuo labiau apriboti ir, jei reikia, uždrausti motorizuotą sportą už kompetentingų institucijų nustatytų teritorijų ribų.

*16 straipsnis***Susisiekimas orlaiviais**

Susitariančiosios Šalys įsipareigoja kuo labiau apriboti ir, jei reikia, uždrausti susisiekimą orlaiviais už aerodromų ribų sportiniais tikslais.

*17 straipsnis***Valstybės ekonomiškai silpnų regionų ir teritorijų vystymasis**

Susitariančiosios Šalys yra skatinamos išnagrinėti atitinkamu teritoriniu lygiu suderintas priemonės, užtikrinančias valstybės ekonomiškai silpnų regionų ir teritorijų darnų vystymąsi.

*18 straipsnis***Atostogų nustatymas**

1. Susitariančiosios Šalys stengiasi tinkamiau teritorijos ir laiko atžvilgiu apibrėžti turizmo paslaugų paklausą regionuose, į kuriuos atvyksta turistai.

2. Šiuo tikslu turėtų būti remiamas valstybių bendradarbiavimas nustatant atostogų grafiką ir dalijantis sezonų pailginimo patirtimi.

*19 straipsnis***Naujovių skatinimas**

Susitariančiosios Šalys yra skatinamos plėtoti visus šio protokolo gairių įgyvendinimą skatinančius veiksmus; šiuo atžvilgiu

jos pirmiausia nagrinėja Alpių regiono pagalbą, kuria siekiama kompensuoti naujų šio protokolo tikslus atitinkančio turizmo paslaugų įgyvendinimą ir turizmo prekes, panaudojimą.

*20 straipsnis***Turizmo, žemės ir miškų ūkio bei amatų derinimas**

Susitariančiosios Šalys remia turizmo, žemės ir miškų ūkio bei amatų derinimą. Jos ypač skatina sujungti užimtumą didinančias veiklos rūšis siekiant įgyvendinti darnų vystymąsi.

*21 straipsnis***Papildomos priemonės**

Susitariančiosios Šalys gali imtis papildomų, šiame protokole nenumatytų, priemonių, skirtų darniam turizmo vystymui.

III SKYRIUS

TYRIMAI, MOKYMAS IR INFORMAVIMAS*22 straipsnis***Tyrimai ir stebėjimas**

1. Glaudžiai bendradarbiaudamos, Susitariančiosios Šalys skatina ir derina tyrimus bei sistemingą stebėjimą, kurie yra reikalingi norint geriau pažinti turizmo ir aplinkos sąsajas Alpių regione bei atlikti būsimos plėtros analizę.

2. Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad nacionaliniai tyrimų ir sistemingo stebėjimo rezultatai būtų integruoti į bendrą nuolatinio stebėjimo ir informavimo sistemą ir, nepažeidžiant dabartinės institucinės sistemos, būtų prieinami visuomenei.

3. Susitariančiosios Šalys įsipareigoja dalytis patirtimi, kuri yra naudinga šio protokolo priemonėms ir rekomendacijoms įgyvendinti, ir rinkti atitinkamus kokybiško turizmo plėtros duomenis.

23 straipsnis

Mokymas ir informavimas

1. Susitariančiosios Šalys skatina pirminių bei tęstinių mokymą ir visuomenės informavimą apie šio protokolo tikslus, priemones ir įgyvendinimą.

2. Susitariančiosios Šalys yra skatinamos į profesinį tiesioginių turizmo ir su turizmu susijusių amatų mokymą įtraukti gamtos ir aplinkos disciplinas. Galėtų būti dėstomos originalios turizmą ir aplinką apimančios disciplinos. Pavyzdžiui:

— „gamtos planavimo specialistai“,

— „turizmo stočių kokybės prižiūrėtojai“,

— „turizmo asistentai neįgaliesiems“.

IV SKYRIUS

ĮGYVENDINIMAS, TIKRINIMAS IR VERTINIMAS

24 straipsnis

Įgyvendinimas

Susitariančiosios Šalys įsipareigoja, imdamosi visų tinkamų priemonių, užtikrinti šio protokolo įgyvendinimą, nepažeidžiant dabartinės institucinės sistemos.

25 straipsnis

Įsipareigojimų įgyvendinimo tikrinimas

1. Susitariančiosios Šalys Nuolatiniam komitetui reguliariai teikia ataskaitas apie pagal šį protokolą įgyvendinamas priemones. Ataskaitose taip pat nagrinėjamas priemonių, kurių buvo imtasi, veiksmingumas. Alpių konferencija nustato ataskaitų periodiškumą.

2. Nuolatinis komitetas šias ataskaitas nagrinėja tikrindamas, ar Susitariančiosios Šalys įgyvendino protokole numatytus įsipareigojimus. Jis taip pat gali paprašyti atitinkamų Susitariančiųjų Šalių pateikti papildomos informacijos arba gali naudotis kitais informacijos šaltiniais.

3. Nuolatinis komitetas Alpių konferencijai pateikia šiame protokole numatytų įsipareigojimų įgyvendinimo Susitariančiosiose Šalyse ataskaitą.

4. Alpių konferencija nagrinėja šią ataskaitą. Nustačiusi, kad įsipareigojimų nebuvo laikomasi, ji gali priimti rekomendacijas.

26 straipsnis

Nuostatų veiksmingumo vertinimas

1. Susitariančiosios Šalys reguliariai nagrinėja šio protokolo nuostatų veiksmingumą ir jas vertina. Jos siūlo priimti atitinkamas šio protokolo pataisas, jei tai yra būtina siekiant tikslų.

2. Pagal dabartinę institucinę sistemą atliekant šį vertinimą dalyvauja vietos valdžios įstaigos. Gali būti konsultuojamasi su šioje srityje veikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27 straipsnis

Alpių konvencijos ir protokolo sąsajos

1. Šis protokolas yra Alpių konvencijos protokolas pagal konvencijos 2 straipsnį ir kitus atitinkamus straipsnius.

2. Nė viena valstybė negali tapti šio protokolo Susitariančiąja Šalimi, jei nėra Alpių konvencijos Susitariančioji Šalis. Alpių konvencijos denonsavimas yra ir šio protokolo denonsavimas.

3. Alpių konferencijoje sprendžiant su šiuo protokolu susijusius klausimus, balsavime gali dalyvauti tik šio protokolo Susitariančiosios Šalys.

28 straipsnis

Pasirašymas ir ratifikavimas

1. Šis protokolas Alpių konvenciją pasirašiusioms valstybėms ir Europos bendrijai teikiamas pasirašyti 1998 m. spalio 16 d. Austrijos Respublikoje, kuri yra depozitaras, nuo 1998 m. lapkričio 16 d.

2. Šis protokolas Susitariančiosioms Šalims, kurios išreiškė savo sutikimą būti saistomos protokolo, įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo tos dienos, kai deponuojamas ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas.

3. Jeigu Susitariančiosios Šalys vėliau išreiškia savo sutikimą būti saistomos protokolo, protokolas įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo tos dienos, kai deponuojamas ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas. Įsigaliojus protokolo pataisai, visos naujos šio protokolo Susitariančiosios Šalys tampa pataisyto protokolo Susitariančiosiomis Šalimis.

29 straipsnis

Pranešimai

Depozitaras praneša visoms preambulėje nurodytoms valstybėms ir Europos bendrijai apie:

- a) visus pasirašymus;
- b) visus deponuojamus ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentus;
- c) įsigaliojimo datą;
- d) visas Susitariančiosios Šalies ar pasirašiusiosios šalies priimtas deklaracijas;
- e) visus denonsavimus, apie kuriuos pranešė Susitariančioji Šalis, įskaitant denonsavimo įsigaliojimo datą.

Tai patvirtindami, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šį protokolą.

Priimta 1998 m. spalio 16 d. Bledė prancūzų, vokiečių, italų ir slovėnų kalbomis. Visi keturi tekstai yra autentiški ir vienu egzemplioriumi deponuojami Austrijos Valstybės archyvuose. Depozitaras išsiunčia visoms šį protokolą pasirašiusioms valstybėms patvirtintas kopijas.